

dà fāng guǎng fó huá yán jīng
大方廣佛華嚴經

bā shí huá yán
八十華嚴

juàn dì sān shí jiǔ
卷第三十九

shí dì pǐn dì èr shí liù zhī liù
十地品第二十六之六

yú tiān guó sān cáng shí chā nán tuó fèng zhì yì
于闐國三藏實叉難陀奉 制譯

zhèng tǐ hàn pīn
正體漢拼

lú xiāng zàn
爐香贊

lú xiāng zhà rè fǎ jiè méng xūn zhū fó hǎi huì xī yáo wén
爐香乍爇 法界蒙熏 諸佛海會 悉遙聞

suí chù jié xiáng yún chéng yì fāng yīn zhū fó xiàn quán shēn
隨處結祥雲 誠意方殷 諸佛現全身

nán wú xiāng yún gài pú sà mó hē sà
南無香雲蓋菩薩摩訶薩。 (sān chēng)
(三稱)

dà fāng guǎng fó huá yán jīng juàn dì sān shí jiǔ
大方廣佛華嚴經卷第三十九

shí dì pǐn dì èr shí liù zhī liù
十地品第二十六之六

dì shí dì
第十地

jīng jū tiān zhòng nà yóu tā
淨居天眾那由他，

kōng zhōng yǒng yuè xīn huān xǐ
空中踴躍心歡喜，

bú kě sī yì pú sà zhòng
不可思議菩薩眾，

jù rán zuì shàng yuè yì xiāng
俱然最上悅意香，

zì zài tiān wáng yǔ tiān zhòng
自在天王與天眾，

pǔ sǎn tiān yī gòng yǎng fó
普散天衣供養佛，

tiān zhū cǎi nǚ wú yǒu liàng
天諸采女無有量，

gè zòu zhǒng zhǒng miào lè yīn
各奏種種妙樂音，

fó shēn ān zuò yí guó tǔ
佛身安坐一國土，

shēn xiāng duān yán wú liàng yì
身相端嚴無量億，

yú yí máo kǒng fàng guāng míng
於一毛孔放光明，

guó tǔ wēi chén kě zhī shù
國土微塵可知數，

huò jiàn rú lái jù zhòng xiāng
或見如來具眾相，

wén cǐ dì zhōng zhū shèng xíng
聞此地中諸勝行，

xī gòng qián chéng gòng yǎng fó
悉共虔誠供養佛。

yì zài kōng zhōng dà huān xǐ
亦在空中大歡喜，

pǔ xūn zhòng huì lìng qīng jìng
普熏眾會令清淨。

wú liàng yì shù zài xū kōng
無量億數在虛空，

bǎi qiān wàn zhǒng bīn fēn xià
百千萬種繽紛下。

mǐ bú huān xīn gòng yǎng fó
靡不歡欣供養佛，

xī yǐ cǐ yán ér zàn tàn
悉以此言而讚歎：

yí qiè shì jiè xī xiàn shēn
一切世界悉現身，

fǎ jiè guǎng dà xī chōng mǎn
法界廣大悉充滿。

pǔ miè shì jiān fán nǎo àn
普滅世間煩惱暗，

cǐ guāng míng shù bú kě cè
此光明數不可測。

zhuǎn yú wú shàng zhèng fǎ lún
轉於無上正法輪，

huò jiàn yóu xíng zhū fó chà
或見遊行諸佛刹，
huò xiàn zhū yú dōu shuài gōng
或現住於兜率宮，
huò shì zhū tāi huò chū tāi
或示住胎或出胎，
huò xiàn chū jiā xiū shì dào
或現出家修世道，
huò xiàn shuō fǎ huò niè pán
或現說法或涅槃，
pì rú huàn shī zhī huàn shù
譬如幻師知幻術，
rú lái zhì huì yì fù rán
如來智慧亦復然，
fó zhù shēn shēn zhēn fǎ xìng
佛住甚深真法性，
ér yú dì yī shí yì zhōng
而於第一實義中，
suǒ zuò lì yì zhòng shēng shì
所作利益眾生事，
xiāng yǔ wú xiāng wú chà bié
相與無相無差別，
ruò yǒu yù dé rú lái zhì
若有欲得如來智，
yǒu wú tōng dá jiē píng děng
有無通達皆平等，
wú liàng wú biān tiān nǚ zhòng
無量無邊天女眾，
shēn xīn jí jìng gòng ān lè
身心寂靜共安樂，
jí shí pú sà jiě tuō yuè
即時菩薩解脫月，

huò jiàn jī rán ān bú dòng
或見寂然安不動。○
huò xiàn xià shēng rù mǔ tāi
或現下生入母胎，
xī lìng wú liàng guó zhōng jiàn
悉令無量國中見。○
huò xiàn dào chǎng chéng zhèng jué
或現道場成正覺，
pǔ shǐ shí fāng wú bú dǔ
普使十方無不睹。○
zài yú dà zhòng duō suǒ zuò
在於大眾多所作；
yú shì jiān zhōng pǔ xiàn shēn
於世間中普現身。○
jī miè wú xiāng tóng xū kōng
寂滅無相同虛空，
shì xiàn zhōng zhōng suǒ xíng shì
示現種種所行事。○
jiē yī fǎ xìng ér dé yǒu
皆依法性而得有，
rù yú jiū jìng jiē wú xiāng
入於究竟皆無相。○
yīng lí yī qiè wàng fēn bié
應離一切妄分別，
jí zuò rén tiān dà dǎo shī
疾作人天大導師。○
zhòng zhòng yán yīn chēng zàn yǐ
種種言音稱讚已，
zhān yǎng rú lái mò rán zhù
瞻仰如來默然住。○
zhī zhū zhòng huì xiān jí jìng
知諸眾會咸寂靜，

xiàng jīn gāng cáng ér qǐng yán
向金剛藏而請言：

cóng dì jiǔ dì rù shí dì
從第九地入十地，

jǐ yǐ shén tōng biàn huà shì
及以神通變化事，

dà wú wèi zhě zhēn fó zǐ
「大無畏者真佛子！

suǒ yǒu gōng dé zhū xíng xiāng
所有功德諸行相，

yuàn cōng huì zhě wéi xuān shuō
願聰慧者為宣說！」

ěr shí jīn gāng cáng pú sà mó hē sà gào jiě tuō yuè pú sà yán
爾時，金剛藏菩薩摩訶薩告解脫月菩薩言：

fó zǐ pú sà mó hē sà cóng chū dì nǎi zhì dì jiǔ dì yǐ rú
「佛子！菩薩摩訶薩從初地乃至第九地，以如

shì wú liàng zhì huì guān chá jué le yǐ shàn sī wéi xiū xí shàn mǎn zú
是無量智慧觀察覺了已，善思惟修習，善滿足

bái fǎ jí wú biān zhù dào fǎ zēng cháng dà fú dé zhì huì guǎng xíng
白法，集無邊助道法，增長大福德智慧，廣行

dà bēi zhī shì jiè chā bié rù zhòng shēng jiè chóu lín rù rú lái suǒ
大悲，知世界差別，入眾生界稠林，入如來所

xíng chù suí shùn rú lái jì miè xíng cháng guān chá rú lái lì wú suǒ
行處，隨順如來寂滅行，常觀察如來力、無所

wèi bú gòng fó fǎ míng wéi dé yī qiè zhǒng yī qiè zhì zhì shòu
畏、不共佛法，名為：得一切種、一切智智受

zhí wèi
職位。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ rú shì zhì huì rù shòu zhí dì yǐ
「佛子！菩薩摩訶薩以如是智慧入受職地已，

jí dé pú sà lí gòu sān mèi rù fǎ jiè chā bié sān mèi zhuāng yán dào
即得菩薩離垢三昧、入法界差別三昧、莊嚴道

chǎng sān mèi yī qiè zhǒng huá guāng sān mèi hǎi cáng sān mèi hǎi yìn sān
場三昧、一切種華光三昧、海藏三昧、海印三

mèi xū kōng jiè guǎng dà sān mèi guān yī qiè fǎ zì xìng sān mèi zhī
昧、虛空界廣大三昧、觀一切法自性三昧、知

yī qiè zhòng shēng xīn xíng sān mèi yī qiè fó jiē xiàn qián sān mèi rú shì
一切眾生心行三昧、一切佛皆現前三昧，如是

děng bǎi wàn ā sēng zhǐ sān mèi jiē xiàn zài qián pú sà yú cǐ yī qiè sān
等百萬阿僧祇三昧皆現在前。菩薩於此一切三
mèi ruò rù ruò qǐ jiē dé shàn qiǎo yì shàn le zhī yī qiè sān mèi
昧，若入若起，皆得善巧，亦善了知一切三昧
suǒ zuò chā bié qí zuì hòu sān mèi míng shòu yī qiè zhì shèng zhí wèi
所作差別。其最後三昧，名：受一切智勝職位。
cǐ sān mèi xiàn zài qián shí yǒu dà bǎo lián huá hū rán chū shēng qí huá
此三昧現在前時，有大寶蓮華忽然出生。其華
guǎng dà liàng děng bǎi wàn sān qiān dà qiān shì jiè yǐ zhòng miào bǎo jiān cuò
廣大，量等百萬三千大千世界，以眾妙寶間錯
zhuāng yán chāo guò yī qiè shì jiān jìng jiè chū shì shàn gēn zhī suǒ shēng qǐ
莊嚴，超過一切世間境界；出世善根之所生起，
zhī zhū fǎ rú huàn xìng zhòng xíng suǒ chéng héng fàng guāng míng pǔ zhào fǎ jiè
知諸法如幻性眾行所成，恆放光明普照法界，
fēi zhū tiān chù zhī suǒ néng yǒu pí liú lí mó ní bǎo wéi jīng zhān tán
非諸天處之所能有；毘琉璃摩尼寶為莖，栴檀
wáng wéi tái mǎ nǎo wéi xū yán fú tán jīn wéi yè qí huá cháng yǒu
王為臺，碼瑙為鬚，閻浮檀金為葉，其華常有
wú liàng guāng míng zhòng bǎo wéi cáng bǎo wǎng mí fù shí sān qiān dà qiān
無量光明，眾寶為藏，寶網彌覆，十三千大千
shì jiè wēi chén shù lián huá yǐ wéi juān shǔ ěr shí pú sà zuò cǐ huá
世界微塵數蓮華以為眷屬。爾時，菩薩坐此華
zuò shēn xiāng dà xiǎo zhèng xiāng chēng kě wú liàng pú sà yǐ wéi juān shǔ
座，身相大小正相稱可；無量菩薩以為眷屬，
gè zuò qí yú lián huá zhī shàng zhōu zā wéi rào yī yī gè dé bǎi wàn
各坐其餘蓮華之上，周匝圍遶，一一各得百萬
sān mèi xiàng dà pú sà yī xīn zhān yǎng
三昧，向大菩薩一心瞻仰。

fó zǐ cǐ dà pú sà bìng qí juān shǔ zuò huá zuò shí suǒ yǒu guāng
「佛子！此大菩薩並其眷屬坐華座時，所有光
míng jí yǐ yán yīn pǔ jiē chōng mǎn shí fāng fǎ jiè yī qiè shì jiè xiān xī
明及以言音普皆充滿十方法界，一切世界咸悉

zhèn dòng è qū xiū xī guó tǔ yán jìng tóng xíng pú sà mǐ bù lái
震動，惡趣休息，國土嚴淨，同行菩薩靡不來
jí rén tiān yīn lè tóng shí fā shēng suǒ yǒu zhòng shēng xī dé ān lè yǐ
集，人天音樂同時發聲，所有眾生悉得安樂，以
bú sī yì gōng yǎng zhī jù gōng yī qiè fó zhū fó zhòng huì xī jiē xiǎn xiàn
不思議供養之具供一切佛，諸佛眾會悉皆顯現。
「fó zǐ cǐ pú sà zuò bǐ dà lián huá zuò shí yú liǎng zú xià fàng
佛子！此菩薩坐彼大蓮華座時，於兩足下放
bǎi wàn ā sēng zhǐ guāng míng pǔ zhào shí fāng zhū dà dì yù miè zhòng shēng
百萬阿僧祇光明，普照十方諸大地獄，滅眾生
kǔ yú liǎng xī lún fàng bǎi wàn ā sēng zhǐ guāng míng pǔ zhào shí fāng zhū
苦；於兩膝輪放百萬阿僧祇光明，普照十方諸
chù shēng qù miè zhòng shēng kǔ yú qí lún zhōng fàng bǎi wàn ā sēng zhǐ guāng
畜生趣，滅眾生苦；於臍輪中放百萬阿僧祇光
míng pǔ zhào shí fāng yán luó wáng jiè miè zhòng shēng kǔ cóng zuǒ yòu xié fàng
明，普照十方閻羅王界，滅眾生苦；從左右脅放
bǎi wàn ā sēng zhǐ guāng míng pǔ zhào shí fāng yī qiè rén qù miè zhòng shēng
百萬阿僧祇光明，普照十方一切人趣，滅眾生
kǔ cóng liǎng shǒu zhōng fàng bǎi wàn ā sēng zhǐ guāng míng pǔ zhào shí fāng yī
苦；從兩手中放百萬阿僧祇光明，普照十方一
qiè zhū tiān jí ā xiū luó suǒ yǒu gōng diàn cóng liǎng jiān shàng fàng bǎi wàn ā
切諸天及阿脩羅所有宮殿；從兩肩上放百萬阿
sēng zhǐ guāng míng pǔ zhào shí fāng yī qiè shēng wén cóng qí xiàng bèi fàng bǎi
僧祇光明，普照十方一切聲聞；從其項背放百
wàn ā sēng zhǐ guāng míng pǔ zhào shí fāng bì zhī fó shēn cóng qí miàn mén
萬阿僧祇光明，普照十方辟支佛身；從其面門
fàng bǎi wàn ā sēng zhǐ guāng míng pǔ zhào shí fāng chū shǐ fā xīn nǎi zhì jiǔ
放百萬阿僧祇光明，普照十方初始發心乃至九
dì zhū pú sà shēn cóng liǎng méi jiān fàng bǎi wàn ā sēng zhǐ guāng míng pǔ
地諸菩薩身；從兩眉間放百萬阿僧祇光明，普
zhào shí fāng shòu zhī pú sà lìng mó gōng diàn xī jiē bù xiǎn cóng qí dǐng
照十方受職菩薩，令魔宮殿悉皆不現；從其頂

shàng fàng bǎi wàn ā sēng zhī sān qiān dà qiān shì jiè wēi chén shù guāng míng pǔ
上放百萬阿僧祇三千大千世界微塵數光明，普
zhào shí fāng yī qiè shì jiè zhū fó rú lái dào chǎng zhòng huì yòu rào shí
照十方一切世界諸佛如來道場眾會，右遶十
zā zhù xū kōng zhōng chéng guāng míng wǎng míng chì rán guāng míng fā
匝，住虛空中，成光明網，名：熾然光明，發
qǐ zhǒng zhǒng zhū gòng yǎng shì gòng yǎng yú fó yú zhū pú sà cóng chū fā xīn
起種種諸供養事供養於佛，餘諸菩薩從初發心
nǎi zhì jiǔ dì suǒ yǒu gòng yǎng ér bǐ yú cǐ bǎi fēn bù jí yī nǎi
乃至九地所有供養而比於此，百分不及一，乃
zhì suàn shù pì yùn suǒ bù néng jí qí guāng míng wǎng pǔ yú shí fāng yī yī
至算數譬諭所不能及。其光明網普於十方一一
rú lái zhòng huì zhī qián yǔ zhòng miào xiāng huá mǎn yī fú chuāng fān
如來眾會之前，雨眾妙香、華鬘、衣服、幢幡、
bǎo gài zhū mó ní děng zhuāng yán zhī jù yǐ wéi gòng yǎng jiē cóng chū shì
寶蓋、諸摩尼等莊嚴之具以為供養，皆從出世
shàn gēn suǒ shēng chāo guò yī qiè shì jiān jìng jiè ruò yǒu zhòng shēng jiàn zhī
善根所生，超過一切世間境界。若有眾生見知
cǐ zhě jiē yú ā nòu duō luó sān miào sān pú tí dé bù tuì zhuǎn
此者，皆於阿耨多羅三藐三菩提得不退轉。

fó zǐ cǐ dà guāng míng zuò yú rú shì gòng yǎng shì bì fù rào shí
「佛子！此大光明作於如是供養事畢，復遶十
fāng yī qiè shì jiè yī yī zhū fó dào chǎng zhòng huì jīng shí zā yǐ cóng
方一切世界一一諸佛道場眾會，經十匝已，從
zhū rú lái zú xià ér rù èr shí zhū fó jí zhū pú sà zhī mǒu
諸如來足下而入。爾時，諸佛及諸菩薩，知某
shì jiè zhōng mǒu pú sà mó hē sà néng xíng rú shì guǎng dà zhī xíng dào shòu
世界中，某菩薩摩訶薩能行如是廣大之行到受
zhī wèi fó zǐ shì shí shí fāng wú liàng wú biān nǎi zhì jiǔ dì zhū
職位。佛子！是時，十方無量無邊乃至九地諸
pú sà zhòng huì lái wéi rào gōng jìng gòng yǎng yī xīn guān chá zhèng guān
菩薩眾皆來圍遶，恭敬供養，一心觀察。正觀

chá shí qí zhū pú sà jí gè huò dé shí qiān sān mèi dāng ěr zhī shí
察時，其諸菩薩即各獲得十千三昧。當爾之時，
shí fāng suǒ yǒu shòu zhī pú sà jiē yú jīn gāng zhuāng yán yì dé xiāng zhōng chū
十方所有受職菩薩，皆於金剛莊嚴臆德相中出
dà guāng míng míng néng huài mó yuàn bǎi wàn ā sēng zhī guāng míng yǐ wéi
大光明，名：能壞魔怨，百萬阿僧祇光明以為
juàn shǔ pǔ zhào shí fāng xiàn yú wú liàng shén tōng biàn huà zuò shì shì
眷屬，普照十方，現於無量神通變化；作是事
yǐ ér lái rù cǐ pú sà mó hē sà jīn gāng zhuāng yán yì dé xiāng zhōng
已，而來入此菩薩摩訶薩金剛莊嚴臆德相中；
qí guāng rù yǐ lìng cǐ pú sà suǒ yǒu zhì huì shì lì zēng cháng guò bǎi
其光入已，令此菩薩所有智慧、勢力增長過百
qiān bèi
千倍。

ěr shí shí fāng yī qiè zhū fó cóng méi jiān chū qīng jìng guāng míng míng
「爾時，十方一切諸佛從眉間出清淨光明，名：
zēng yì yī qiè zhī shén tōng wú shù guāng míng yǐ wéi juàn shǔ pǔ zhào shí
增益一切智神通，無數光明以為眷屬，普照十
fāng yī qiè shì jiè yòu rào shí zā shì xiàn rú lái guāng dà zì zài
方一切世界，右遶十匝，示現如來廣大自在，
kāi wú wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā zhū pú sà zhòng zhōu biān zhèn dòng yī
開悟無量百千億那由他諸菩薩眾，周遍震動一
qiè fó chà miè chú yī qiè zhū è dào kǔ yīn bì yī qiè zhū mó gōng
切佛剎，滅除一切諸惡道苦，隱蔽一切諸魔宮
diàn shì yī qiè fó dé pú tí chù dào chǎng zhòng huì zhuāng yán wēi dé rú
殿，示一切佛得菩提處道場眾會莊嚴威德；如
shì pǔ zhào jìn xū kōng biān fǎ jiè yī qiè shì jiè yǐ ér lái zhì cǐ pú
是普照盡虛空遍法界一切世界已，而來至此菩
sà huì shàng zhōu zā yòu rào shì xiàn zhǒng zhǒng zhuāng yán zhī shì xiàn shì shì
薩會上周匝右遶，示現種種莊嚴之事；現是事
yǐ cóng dà pú sà dǐng shàng ér rù qí juàn shǔ guāng míng yī gè rù bǐ
已，從大菩薩頂上而入，其眷屬光明亦各入彼

zhū pú sà dǐng dāng ěr zhī shí cǐ pú sà dé xiān suǒ wèi dé bǎi wàn
諸菩薩頂。當爾之時，此菩薩得先所未得百萬
sān mèi míng wéi yǐ dé shòu zhī zhī wèi rù fó jìng jiè jù zú
三昧，名為：已得受職之位，入佛境界，具足
shí lì duò zài fó shù fó zǐ rú zhuǎn lún shèng wáng suǒ shēng tài zǐ
十力，墮在佛數。佛子！如轉輪聖王所生太子，
mǔ shì zhèng hòu shēn xiāng jù zú qí zhuǎn lún wáng lìng cǐ tài zǐ zuò bái
母是正後，身相具足。其轉輪王令此太子坐白
xiàng bǎo miào jīn zhī zuò zhāng dà wǎng màn jiàn dà chuáng fān rán xiāng sǎn
象寶妙金之座，張大網幔，建大幢幡，然香散
huā zòu zhū yīn lè qǔ sì dà hǎi shuǐ zhì jīn píng nèi wáng zhī cǐ
花，奏諸音樂，取四大海水置金瓶內，王執此
píng guàn tài zǐ dǐng shì shí jí míng shòu wáng zhī wèi duò zài guàn dǐng
瓶灌太子頂，是時即名：受王職位，墮在灌頂
chà lì wáng shù jí néng jù zú xíng shí shàn dào yì dé míng wéi zhuǎn
剎利王數，即能具足行十善道，亦得名為：轉
lún shèng wáng pú sà shòu zhī yì fù rú shì zhū fó zhì shuǐ guàn qí dǐng
輪聖王。菩薩受職亦復如是，諸佛智水灌其頂
gù míng wéi shòu zhī jù zú rú lái shí zhǒng lì gù duò zài fó
故，名為：受職；具足如來十種力故，墮在佛
shù fó zǐ shì míng pú sà shòu dà zhì zhī pú sà yǐ cǐ dà
數。佛子！是名：菩薩受大智職。菩薩以此大
zhì zhī gù néng xíng wú liàng bǎi qiān wàn yì nà yóu tā nán xíng zhī xíng
智職故，能行無量百千萬億那由他難行之行，
zēng cháng wú liàng zhì huì gōng dé míng wéi ān zhù fǎ yún dì
增長無量智慧功德，名為：安住法雲地。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ fǎ yún dì rú shí zhī yù jiè
「佛子！菩薩摩訶薩住此法雲地，如實知欲界
jí sè jiè jí wú sè jiè jí shì jiè jí fǎ jiè jí yǒu
集、色界集、無色界集、世界集、法界集、有
wéi jiè jí wú wéi jiè jí zhòng shēng jiè jí shì jiè jí xū kōng
為界集、無為界集、眾生界集、識界集、虛空

jiè jí niè pán jiè jí cǐ pú sà rú shí zhī zhū jiàn fán nǎo xíng jí
界集、涅槃界集。此菩薩如實知諸見煩惱行集，
zhī shì jiè chéng huài jí zhī shēng wén xíng jí bì zhī fó xíng jí pú
知世界成壞集，知聲聞行集、辟支佛行集、菩
sà xíng jí rú lái lì wú suǒ wèi sè shēn fǎ shēn jí yī qiè zhǒng yī
薩行集、如來力無所畏色身法身集、一切種一
qiè zhì zhì jí shì dé pú tí zhuǎn fǎ lún jí rù yī qiè fǎ fēn bié
切智智集、示得菩提轉法輪集、入一切法分別
jué dìng zhì jí jǔ yào yán zhī yī yī qiè zhī zhī yī qiè jí
決定智集。舉要言之，以一切智，知一切集。
fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yǐ rú shì shàng shàng jué huì rú shí zhī
佛子！此菩薩摩訶薩以如是上上覺慧，如實知
zhōng shēng yè huà fán nǎo huà zhū jiàn huà shì jiè huà fǎ jiè huà
眾生業化、煩惱化、諸見化、世界化、法界化、
shēng wén huà bì zhī fó huà pú sà huà rú lái huà yī qiè fēn
聲聞化、辟支佛化、菩薩化、如來化、一切分
bié wú fēn bié huà rú shì děng jiē rú shí zhī yòu rú shí zhī fó chí
別無分別化，如是等皆如實知。又如實知佛持、
fǎ chí sēng chí yè chí fán nǎo chí shí chí yuàn chí gòng
法持、僧持、業持、煩惱持、時持、願持、供
yǎng chí xíng chí jié chí zhì chí rú shì děng jiē rú shí zhī
養持、行持、劫持、智持，如是等皆如實知。
yòu rú shí zhī zhū fó rú lái rù wēi xì zhì suǒ wèi xiū xíng wēi xì
又如實知諸佛如來入微細智，所謂：修行微細
zhì mìng zhōng wēi xì zhì shòu shēng wēi xì zhì chū jiā wēi xì zhì
智、命終微細智、受生微細智、出家微細智、
xiàn shēn tōng wēi xì zhì chéng zhèng jué wēi xì zhì zhuǎn fǎ lún wēi xì zhì
現神通微細智、成正覺微細智、轉法輪微細智、
zhù shòu mìng wēi xì zhì bān niè pán wēi xì zhì jiào fǎ zhù wēi xì zhì
住壽命微細智、般涅槃微細智、教法住微細智，
rú shì děng jiē rú shí zhī yòu rú rú lái mì mì chù suǒ wèi shēn
如是等皆如實知。又入如來祕密處，所謂：身

mì mì yǔ mì mì xīn mì mì shí fēi shí sī liang mì mì shòu
祕密、語祕密、心祕密、時非時思量祕密、授
pú sà jì mì mì shè zhòng shēng mì mì zhōng zhōng chéng mì mì yī qiè
菩薩記祕密、攝眾生祕密、種種乘祕密、一切
zhòng shēng gēn xíng chā bié mì mì yè suǒ zuò mì mì dé pú tí xíng mì
眾生根行差別祕密、業所作祕密、得菩提行祕
mì rú shì děng jiē rú shí zhī yòu zhī zhū fó suǒ yǒu rù jié zhī
密，如是等皆如實知。又知諸佛所有入劫智，
suǒ wèi yī jié rù ā sēng zhī jié ā sēng zhī jié rù yī jié yǒu
所謂：一劫入阿僧祇劫、阿僧祇劫入一劫、有
shù jié rù wú shù jié wú shù jié rù yǒu shù jié yī niàn rù jié
數劫入無數劫、無數劫入有數劫、一念入劫、
jié rù yī niàn jié rù fēi jié fēi jié rù jié yǒu fó jié rù wú
劫入一念、劫入非劫、非劫入劫、有佛劫入無
fó jié wú fó jié rù yǒu fó jié guò qù wèi lái jié rù xiàn zài jié
佛劫、無佛劫入有佛劫、過去未來劫入現在劫、
xiàn zài jié rù guò qù wèi lái jié guò qù jié rù wèi lái jié wèi lái
現在劫入過去未來劫、過去劫入未來劫、未來
jié rù guò qù jié cháng jié rù duǎn jié duǎn jié rù cháng jié rú shì
劫入過去劫、長劫入短劫、短劫入長劫，如是
děng jiē rú shí zhī yòu zhī rú lái zhū suǒ rù zhī suǒ wèi rù máo
等皆如實知。又知如來諸所入智，所謂：入毛
dào zhī rù wēi chén zhī rù guó tǔ shēn zhèng jué zhī rù zhòng shēng shēn
道智、入微塵智、入國土身正覺智、入眾生身
zhèng jué zhī rù zhòng shēng xīn zhèng jué zhī rù zhòng shēng xíng zhèng jué zhī
正覺智、入眾生心正覺智、入眾生行正覺智、
rù suí shùn yī qiè chù zhèng jué zhī rù shì xiàn biàn xíng zhī rù shì xiàn
入隨順一切處正覺智、入示現遍行智、入示現
shùn xíng zhī rù shì xiàn nǐ xíng zhī rù shì xiàn sī yì bù sī yì shì
順行智、入示現逆行智、入示現思議不思議世
jiān le zhī bù le zhī xíng zhī rù shì xiàn shēng wén zhī bì zhī fó zhī pú
間了知不了知行智、入示現聲聞智辟支佛智菩

sà xíng rú lái xíng zhì fó zǐ yī qiè zhū fó suǒ yǒu zhì huì guǎng dà
薩行如來行智。佛子！一切諸佛所有智慧廣大
wú liàng cǐ dì pú sà jiē néng dé rù
無量，此地菩薩皆能得入。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ dì jí dé pú sà bú sī yì
「佛子！菩薩摩訶薩住此地，即得菩薩不思議
jiě tuō wú zhàng ài jiě tuō jìng guān chá jiě tuō pǔ zhào míng jiě tuō
解脫、無障礙解脫、淨觀察解脫、普照明解脫、
rú lái cáng jiě tuō suí shùn wú ài lún jiě tuō tōng dá sān shì jiě tuō
如來藏解脫、隨順無礙輪解脫、通達三世解脫、
fǎ jiè cáng jiě tuō guāng míng lún jiě tuō wú yú jìng jiè jiě tuō cǐ
法界藏解脫、光明輪解脫、無餘境界解脫；此
shí wéi shǒu yǒu wú liàng bǎi qiān ā sēng zhī jiě tuō mén jiē yú cǐ dì
十為首，有無量百千阿僧祇解脫門，皆於此第
shí dì zhōng dé rú shì nǎi zhì wú liàng bǎi qiān ā sēng zhī sān mèi mén
十地中得。如是乃至無量百千阿僧祇三昧門、
wú liàng bǎi qiān ā sēng zhī tuó luó ní mén wú liàng bǎi qiān ā sēng zhī shén
無量百千阿僧祇陀羅尼門、無量百千阿僧祇神
tōng mén jiē xī chéng jiù
通門，皆悉成就。

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà tōng dá rú shì zhì huì suí shùn wú
「佛子！此菩薩摩訶薩通達如是智慧，隨順無
liàng pú tí chéng jiù shàn qiǎo niàn lì shí fāng wú liàng zhū fó suǒ yǒu wú
量菩提，成就善巧念力，十方無量諸佛所有無
liàng dà fǎ míng dà fǎ zhào dà fǎ yǔ yú yī niàn qǐng jiē néng ān
量大法明、大法照、大法雨，於一念頃皆能安、
néng shòu néng shè néng chí pì rú suō qié luó lóng wáng suǒ shù dà yǔ
能受、能攝、能持。譬如娑伽羅龍王所澍大雨，
wéi chú dà hǎi yú yī qiè chù jiē bù néng ān bù néng shòu bù néng
唯除大海，餘一切處皆不能安、不能受、不能
shè bù néng chí rú lái mì mì cáng dà fǎ míng dà fǎ zhào dà
攝、不能持。如來祕密藏大法明、大法照、大

fǎ yǔ yī fù rú shì wéi chú dì shí dì pú sà yú yī qiè zhòng shēng
法雨亦復如是，唯除第十地菩薩，餘一切眾生、
shēng wén dú jué nǎi zhì dì jiǔ dì pú sà jiē bù néng ān bù néng
聲聞、獨覺乃至第九地菩薩，皆不能安、不能
shòu bú néng shè bú néng chí fó zǐ pì rú dà hǎi néng ān
受、不能攝、不能持。佛子！譬如大海，能安、
néng shòu néng shè néng chí yī dà lóng wáng suǒ shù dà yǔ ruò èr
能受、能攝、能持一大龍王所澍大雨；若二、
ruò sān nǎi zhì wú liàng zhū lóng wáng yǔ yú yī niàn jiān yī shí shù xià
若三乃至無量諸龍王雨，於一念間一時澍下，
jiē néng ān néng shòu néng shè néng chí hé yǐ gù yǐ shì wú
皆能安、能受、能攝、能持。何以故？以是無
liàng guǎng dà qì gù zhù fǎ yún dì pú sà yī fù rú shì néng ān
量廣大器故。住法雲地菩薩亦復如是，能安、
néng shòu néng shè néng chí yī fó fǎ míng fǎ zhào fǎ yǔ ruò
能受、能攝、能持一佛法明、法照、法雨；若
èr ruò sān nǎi zhì wú liàng yú yī niàn qǐng yī shí yǎn shuō xī yì
二、若三乃至無量，於一念頃一時演說，悉亦
rú shì shì gù cǐ dì míng wéi fǎ yún jiě tuō yuè pú sà yán
如是。是故此地名為：法雲。」解脫月菩薩言：

fó zǐ cǐ dì pú sà yú yī niàn jiān néng yú jǐ rú lái suǒ ān
「佛子！此地菩薩於一念間，能於幾如來所安
shòu shè chí dà fǎ míng dà fǎ zhào dà fǎ yǔ
受攝持大法明、大法照、大法雨？」

jīn gāng cáng pú sà yán fó zǐ bù kě yǐ suàn shù néng zhī wǒ
金剛藏菩薩言：「佛子！不可以算數能知，我
dāng wéi rǔ shuō qí pì yǔ fó zǐ pì rú shí fāng gè yǒu shí bù kě
當為汝說其譬諭。佛子！譬如十方各有十不可
shuō bǎi qiān yì nà yóu tā fó chà wéi chén shù shì jiè qí shì jiè zhōng yī
說百千億那由他佛剎微塵數世界，其世界中一
yī zhòng shēng jiē dé wén chí tuó luó ní wéi fó shì zhě shēng wén zhòng zhōng
一眾生皆得聞持陀羅尼，為佛侍者，聲聞眾中

duō wén dì yī , rú jīn gāng lián huá shàng fó suǒ dà shèng bǐ qiū ; rán yī
多聞第一，如金剛蓮華上佛所大勝比丘；然一
zhòng shēng suǒ shòu zhī fǎ yú bú zhòng shòu fó zǐ yú rǔ yì yún hé ?
眾生所受之法，餘不重受。佛子！於汝意云何？
cǐ zhū zhòng shēng suǒ shòu zhī fǎ wéi yǒu liàng yé ? wéi wú liàng yé ?
此諸眾生所受之法為有量耶？為無量耶？」
jiě tuō yuè pú sà yán : 「 qí shù shēn duō , wú liàng wú biān 。
解脫月菩薩言：「其數甚多，無量無邊。」
jīn gāng cáng pú sà yán :
金剛藏菩薩言：
「 fó zǐ ! wǒ wéi rǔ shuō , lìng rǔ dé jiě 。 fó zǐ ! cǐ fǎ yún
「佛子！我為汝說，令汝得解。佛子！此法雲
dì pú sà yú yī fó suǒ yī niàn zhī qǐng suǒ ān suǒ shòu suǒ
地菩薩，於一佛所一念之頃，所安、所受、所
shè suǒ chí dà fǎ míng dà fǎ zhào dà fǎ yǔ sān shì fǎ cáng ,
攝、所持大法明、大法照、大法雨、三世法藏，
qián ěr suǒ shì jiè yī qiè zhòng shēng suǒ wén chí fǎ yú cǐ bǎi fēn bù jí
前爾所世界一切眾生所聞持法，於此百分不及
yī , nǎi zhì pì yǔ yì bú néng jí 。 rú yī fó suǒ , rú shì shí fāng
一，乃至譬諭亦不能及。如一佛所，如是十方
rú qián suǒ shuō ěr suǒ shì jiè wēi chén shù fó fù guò cǐ shù , wú liàng
如前所說，爾所世界微塵數佛復過此數，無量
wú biān yú bǐ yī yī zhū rú lái suǒ suǒ yǒu fǎ míng fǎ zhào fǎ
無邊，於彼一一諸如來所所有法明、法照、法
yǔ sān shì fǎ cáng jiē néng ān néng shòu néng shè néng chí ,
雨、三世法藏，皆能安、能受、能攝、能持，
shì gù cǐ dì míng wéi fǎ yún fó zǐ ! cǐ dì pú sà yǐ zì yuàn
是故此地名為：法雲。佛子！此地菩薩以自願
lì qǐ dà bēi yún zhèn dà fǎ léi tōng míng wú wèi yǐ wéi
力，起大悲雲，震大法雷，通、明、無畏以為
diàn guāng fú dé zhì huì ér wéi mì yún xiàn zhǒng zhǒng shēn zhōu xuán
電光，福德、智慧而為密雲，現種種身，周旋

wǎng fǎn yú yí niàn qǐng pǔ biān shí fāng bǎi qiān yì nà yóu tā shì jiè
往返，於一念頃，普遍十方百千億那由他世界
wēi chén shù guó tǔ yǎn shuō dà fǎ cuī fú mó yuàn fù guò cǐ shù
微塵數國土，演說大法，摧伏魔怨；復過此數，
yú wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā shì jiè wēi chén shù guó tǔ suí zhū zhòng
於無量百千億那由他世界微塵數國土，隨諸眾
shēng xīn zhī suǒ lè shù gān lǒu yǔ miè chú yī qiè zhòng huò chén yàn
生心之所樂，澍甘露雨，滅除一切眾惑塵焰。
shì gù cǐ dì míng wéi fǎ yún fó zǐ cǐ dì pú sà yú yí shì
是故此地名為：法雲。佛子！此地菩薩於一世
jiè cóng dōu shuài tiān xià nǎi zhì niè pán suí suǒ yīng dù zhòng shēng xīn ér xiàn
界從兜率天下乃至涅槃，隨所應度眾生心而現
fó shì ruò èr ruò sān nǎi zhì rú shàng wēi chén shù guó tǔ fù
佛事；若二、若三，乃至如上微塵數國土，復
guò yú cǐ nǎi zhì wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā shì jiè wēi chén shù guó
過於此，乃至無量百千億那由他世界微塵數國
tǔ jiē yì rú shì shì gù cǐ dì míng wéi fǎ yún
土，皆亦如是。是故此地名為：法雲。

fó zǐ cǐ dì pú sà zhì huì míng dá shén tōng zì zài suí qí
「佛子！此地菩薩智慧明達，神通自在。隨其
xīn niàn néng yǐ xiá shì jiè zuò guǎng shì jiè guǎng shì jiè zuò xiá shì jiè
心念，能以狹世界作廣世界，廣世界作狹世界；
gōu shì jiè zuò jìng shì jiè jìng shì jiè zuò gōu shì jiè luàn zhù cì
垢世界作淨世界，淨世界作垢世界；亂住、次
zhù dǎo zhù zhèng zhù rú shì wú liàng yī qiè shì jiè jiē néng hù zuò
住、倒住、正住，如是無量一切世界皆能互作。
huò suí xīn niàn yú yí chén zhōng zhì yí shì jiè xū mí lú dèng yī qiè shān
或隨心念，於一塵中置一世界須彌盧等一切山
chuān chén xiāng rú gù shì jiè bù jiǎn huò fù yú yī wēi chén zhī zhōng
川，塵相如故，世界不減；或復於一微塵之中
zhì èr zhì sān nǎi zhì bù kě shuō shì jiè xū mí lú dèng yī qiè shān
置二、置三，乃至不可說世界須彌盧等一切山

chuān ér bǐ wēi chén tǐ xiāng rú běn yú zhōng shì jiè xī dé míng xiàn
川，而彼微塵體相如本，於中世界悉得明現。

huò suí xīn niàn yú yí shì jiè zhōng shì xiàn èr shì jiè zhuāng yán nǎi zhì
或隨心念，於一世界中示現二世界莊嚴，乃至

bú kě shuō shì jiè zhuāng yán huò yú yí shì jiè zhuāng yán zhōng shì xiàn èr shì
不可說世界莊嚴；或於一世界莊嚴中示現二世

jiè nǎi zhì bú kě shuō shì jiè huò suí xīn niàn yǐ bú kě shuō shì
界，乃至不可說世界。或隨心念，以不可說世

jiè zhōng zhòng shēng zhì yí shì jiè huò suí xīn niàn yǐ yí shì jiè zhōng zhòng
界中眾生置一世界；或隨心念，以一世界中眾

shēng zhì bú kě shuō shì jiè ér yú zhòng shēng wú suǒ ráo hài huò suí xīn
生置不可說世界，而於眾生無所娆害。或隨心

niàn yú yí máo kǒng shì xiàn yí qiè fó jìng jiè zhuāng yán zhī shì huò suí
念，於一毛孔示現一切佛境界莊嚴之事。或隨

xīn niàn yú yí niàn zhōng shì xiàn bú kě shuō shì jiè wēi chén shù shēn yí
心念，於一念中示現不可說世界微塵數身，一

yí shēn shì xiàn rú shì wēi chén shù shǒu yí yí shǒu gè zhī héng hé shā shù
一身示現如是微塵數手，一一手各執恆河沙數

huá lián xiāng qiè mán gài chuāng fān zhōu biān shí fāng gòng yǎng yú
華鬘、香篋、鬘蓋、幢幡，周遍十方，供養於

fó yí yí shēn fù shì xiàn èr xǔ wēi chén shù tóu yí yí tóu fù xiàn
佛；一一身復示現爾許微塵數頭，一一頭復現

èr xǔ wēi chén shù shē yú niàn niàn zhōng zhōu biān shí fāng tàn fó gōng
爾許微塵數舌，於唵唵中，周遍十方，歎佛功

dé huò suí xīn niàn yú yí niàn jiān pǔ biān shí fāng shì chéng zhèng jué
德。或隨心念，於一念間普遍十方，示成正覺

nǎi zhì niè pán jí yǐ guó tǔ zhuāng yán zhī shì huò xiàn qí shēn pǔ biān
乃至涅槃，及以國土莊嚴之事；或現其身普遍

sān shì ér yú shēn zhōng yǒu wú liàng zhū fó jí fó guó tǔ zhuāng yán zhī
三世，而於身中有無量諸佛及佛國土莊嚴之

shì shì jiè chéng huài mí bú jiē xiàn huò yú zì shēn yí máo kǒng zhōng chū
事，世界成壞靡不皆現；或於自身一毛孔中出

yī qiè fēng ér yú zhòng shēng wú suǒ nǎo hài huò suí xīn niàn yǐ wú
一切風，而於眾生無所惱害。或隨心念，以無
biān shì jiè wéi yī dà hǎi cǐ hǎi shuǐ zhōng xiàn dà lián huá guāng míng yán
邊世界為一大海，此海水中現大蓮華，光明嚴
hǎo biān fù wú liàng wú biān shì jiè yú zhōng shì xiàn dà pú tí shù zhuāng
好，遍覆無量無邊世界，於中示現大菩提樹莊
yán zhī shì nǎi zhī shì chéng yī qiè zhǒng zhì huò yú qí shēn xiàn shí fāng
嚴之事，乃至示成一切種智；或於其身現十方
shì jiè yī qiè guāng míng mó ní bǎo zhū rì yuè xīng sù yún diàn děng
世界一切光明，摩尼寶珠、日月星宿、雲電等
guāng mí bú jiē xiàn huò yǐ kǒu xū qì néng dòng shí fāng wú liàng shì jiè
光靡不皆現；或以口噓氣，能動十方無量世界，
ér bú lìng zhòng shēng yǒu jīng bù xiǎng huò xiàn shí fāng fēng zāi huò zāi jí
而不令眾生有驚怖想；或現十方風災、火災及
yǐ shuǐ zāi huò suí zhòng shēng xīn zhī suǒ lè shì xiàn sè shēn zhuāng yán
以水災；或隨眾生心之所樂，示現色身，莊嚴
jù zú huò yú zì shēn shì xiàn fó shēn huò yú fó shēn ér xiàn zì shēn
具足；或於自身示現佛身，或於佛身而現自身；
huò yú fó shēn xiàn jǐ guó tǔ huò yú jǐ guó tǔ ér xiàn fó shēn fó
或於佛身現己國土，或於己國土而現佛身。佛
zǐ cǐ fǎ yún dì pú sà néng xiàn rú shì jí yú wú liàng bǎi qiān yì nà
子！此法雲地菩薩能現如是及餘無量百千億那
yóu tā zì zài shén lì
由他自在神力。」
èr shí huì zhōng zhū pú sà jí tiān lóng yè chā gān tà pó
爾時，會中諸菩薩及天、龍、夜叉、乾闥婆、
ā xiū luó hù shì sì wáng shì tí huán yīn fàn tiān jìng jū
阿脩羅、護世四王、釋提桓因、梵天、淨居、
mó xī shǒu luó zhū tiān zǐ děng xiān zuò shì niàn ruò pú sà shén tōng
摩醯首羅諸天子等，咸作是念：「若菩薩神通
zhì lì néng rú shì zhě fó fù yún hé
智力能如是者，佛復云何？」

ěr shí , jiě tuō yuè pú sà zhī zhū zhòng huì xīn zhī suǒ niàn , bái jīn gāng
藏菩薩言：「佛子！今此大眾聞其菩薩神通智
力，墮在疑網。善哉仁者！為斷彼疑，當少示
現菩薩神力莊嚴之事。」

shí , jīn gāng cáng pú sà jí rù yī qiè fó guó tǔ tǐ xìng sān mèi rù
時，金剛藏菩薩即入一切佛國土體性三昧。入
cǐ sān mèi shí , zhū pú sà jí yī qiè dà zhòng , jì zì jiàn shēn zài jīn
此三昧時，諸菩薩及一切大眾，皆自見身在金
gāng cáng pú sà shēn nèi , yú zhōng xī jiàn sān qiān dà qiān shì jiè , suǒ yǒu
剛藏菩薩身內，於中悉見三千大千世界，所有
zhǒng zhǒng zhuāng yán zhī shì , jīng yú yì jiē shuō bù néng jìn yòu yú qí zhōng
種種莊嚴之事，經於億劫說不能盡。又於其中
jiàn pú tí shù , qí shēn zhōu wéi shī wàn sān qiān dà qiān shì jiè , gāo bǎi
見菩提樹，其身周圍十萬三千大千世界，高百
wàn sān qiān dà qiān shì jiè , zhī yè suǒ yīn yì fù rú shì 。 chēng shù xíng
萬三千大千世界，枝葉所蔭亦復如是。稱樹形
liàng , yǒu shī zǐ zuò , zuò shàng yǒu fó , hào : yī qiè zhī tōng wáng 。
量，有師子座，座上有佛，號：一切智通王。
yī qiè dà zhòng xī jiàn qí fó zuò pú tí shù xià shī zǐ zuò shàng , zhǒng zhǒng
一切大眾悉見其佛坐菩提樹下師子座上，種種
zhū xiāng yǐ wéi zhuāng yán , jiǎ shǐ yì jiē shuō bù néng jìn jīn gāng cáng pú
諸相以為莊嚴，假使億劫說不能盡。金剛藏菩
sà shì xiàn rú shì dà shén lì yǐ , hái lìng zhòng huì gè zài běn chù 。 shí ,
薩示現如是大神力已，還令眾會各在本處。時，
zhū dà zhòng dé wèi céng yǒu , shēng qí tè xiǎng , mò rán ér zhù , xiàng jīn
諸大眾得未曾有，生奇特想，默然而住，向金
gāng cáng yī xīn zhān yǎng 。
剛藏一心瞻仰。

ěr shí jiě tuō yuè pú sà bái jīn gāng cáng pú sà yán fó zǐ
爾時，解脫月菩薩白金剛藏菩薩言：「佛子！

jīn cǐ sān mèi shēn wéi xī yǒu yǒu dà shì lì qí míng hé děng
今此三昧，甚為希有，有大勢力，其名何等？」

jīn gāng cáng yán cǐ sān mèi míng yí qiè fó guó tǔ tǐ xìng
金剛藏言：「此三昧名：一切佛國土體性。」

yòu wèn cǐ sān mèi jìng jiè yún hé
又問：「此三昧境界云何？」

dá yán
答言：

fó zǐ ruò pú sà xiū cǐ sān mèi suí xīn suǒ niàn néng yú shēn
「佛子！若菩薩修此三昧，隨心所念，能於身
zhōng xiàn héng hé shā shì jiè wéi chén shù fó chà fù guò cǐ shù wú liàng
中現恆河沙世界微塵數佛刹，復過此數，無量
wú biān
無邊。」

fó zǐ pú sà zhù fǎ yún dì dé rú shì děng wú liàng bǎi qiān zhū
「佛子！菩薩住法雲地，得如是等無量百千諸
dà sān mèi gù cǐ pú sà shēn shēn yè bù kě cè zhī yǔ yǔ
大三昧，故此菩薩身、身業不可測知，語、語
yè yì yì yè shén tōng zì zài guān chá sān shì sān mèi jìng jiè
業，意、意業，神通自在，觀察三世三昧境界、
zhì huì jìng jiè yóu xì yí qiè zhū jiě tuō mén biàn huà suǒ zuò shén
智慧境界，遊戲一切諸解脫門；變化所作、神
lì suǒ zuò guāng míng suǒ zuò lüè shuō nǎi zhì jǔ zú xià zú rú
力所作、光明所作，略說乃至舉足、下足，如
shì yí qiè zhū yǒu suǒ zuò nǎi zhī fǎ wáng zǐ zhù shàn huì dì pú sà
是一切諸有所作，乃至法王子、住善慧地菩薩
jiē bù néng zhī fó zǐ cǐ fǎ yún dì pú sà suǒ yǒu jìng jiè lüè
皆不能知。佛子！此法雲地菩薩所有境界，略
shuō rú shì ruò guǎng shuō zhě jiǎ shǐ wú liàng bǎi qiān ā sēng zhī jiē yì
說如是；若廣說者，假使無量百千阿僧祇劫亦

bú néng jìn
不能盡。」

jiě tuō yuè pú sà yán fó zǐ ruò pú sà shén tōng jìng jiè rú shì
解脫月菩薩言：「佛子！若菩薩神通境界如是，

fó shén tōng lì qí fù yún hé
佛神通力其復云何？」

jīn gāng cáng yán fó zǐ pì rú yǒu rén yú sì tiān xià qǔ yī
金剛藏言：「佛子！譬如有人，於四天下取一

kuài tǔ ér zuò shì yán wéi wú biān shì jiè dà dì tǔ duō wéi
塊土，而作是言：『為無邊世界大地土多，為

cǐ tǔ duō wǒ guān rǔ wèn yì fù rú shì rú lái zhì huì wú biān
此土多？』我觀汝問亦復如是，如來智慧無邊

wú děng yún hé ér yǔ pú sà bǐ liàng fù cì fó zǐ rú sì
無等，云何而與菩薩比量？復次，佛子！如四

tiān xià qǔ shǎo xǔ tǔ yú zhě wú liàng cǐ fǎ yún dì shén tōng zhì huì
天下取少許土，餘者無量；此法雲地神通智慧，

yú wú liàng jié dàn shuō shǎo fēn kuàng rú lái dì fó zǐ wǒ jīn wéi
於無量劫但說少分，況如來地！佛子！我今為

rǔ yǐn shì wéi zhèng lìng rǔ dé zhī rú lái jìng jiè fó zǐ jiǎ shǐ
汝引事為證，令汝得知如來境界。佛子！假使

shí fāng yī yī fāng gè yǒu wú biān shì jiè wēi chén shù zhū fó guó tǔ
十方，一一方各有無邊世界微塵數諸佛國土，

yī yī guó tǔ dé rú shì dì pú sà chōng mǎn rú gān zhè zhú wéi
一一國土得如是地菩薩充滿，如甘蔗、竹、葦、

dào má cóng lín bǐ zhū pú sà yú bǎi qiān yì nà yóu tā jié xiū
稻、麻、叢林，彼諸菩薩於百千億那由他劫修

pú sà xíng suǒ shēng zhì huì bǐ yī rú lái zhì huì jìng jiè bǎi fēn bù
菩薩行所生智慧，比一如來智慧境界，百分不

jí yī nǎi zhì yōu bō ní shā tuó fēn yì bù néng jí
及一，乃至優波尼沙陀分亦不能及。

fó zǐ cǐ pú sà zhù rú shì zhì huì bù yì rú lái shēn yǔ
「佛子！此菩薩住如是智慧，不異如來身、語、

yì yè bú shě pú sà zhū sān mèi lì yú wú shù jié chéng shì gōng yǎng
意業，不捨菩薩諸三昧力，於無數劫承事供養
yī qiè zhū fó yī yī jié zhōng yī yī qiè zhōng gōng yǎng zhī jù ér wéi gōng
一切諸佛，一一劫中以一切種供養之具而為供
yǎng yī qiè zhū fó shén lì suǒ jiā zhì huì guāng míng zhuǎn gēng zēng shèng
養。一切諸佛神力所加，智慧光明轉更增勝，
yú fǎ jiè zhōng suǒ yǒu wèn nán shàn wéi jiě shì bǎi qiān yì jié wú néng qū
於法界中所有問難善為解釋，百千億劫無能屈
zhě fó zǐ pì rú jīn shī yǐ shàng miào zhēn jīn zuò yán shēn jù dà
者。佛子！譬如金師以上妙真金作嚴身具，大
mó ní bǎo diàn cè qí jiān zì zài tiān wáng shēn zì fú dài qí yú tiān
摩尼寶鈿廁其間，自在天王身自服戴，其餘天
rén zhuāng yán zhī jù suǒ bù néng jí cǐ dì pú sà yì fù rú shì shǐ
人莊嚴之具所不能及；此地菩薩亦復如是，始
cōng chū dì nǎi zhì jiǔ dì yī qiè pú sà suǒ yǒu zhì xíng jiē bù néng
從初地乃至九地，一切菩薩所有智行皆不能
jí cǐ dì pú sà zhì huì guāng míng néng lìng zhòng shēng nǎi zhì rù yú yī
及。此地菩薩智慧光明，能令眾生乃至入於一
qiè zhì zhī yú zhì guāng míng wú néng rú shì fó zǐ pì rú mó xī
切智智，餘智光明無能如是。佛子！譬如摩醯
shǒu luó tiān wáng guāng míng néng lìng zhòng shēng shēn xīn qīng liáng yī qiè guāng míng
首羅天王光明，能令眾生身心清涼，一切光明
suǒ bù néng jí cǐ dì pú sà zhì huì guāng míng yì fù rú shì néng lìng
所不能及；此地菩薩智慧光明亦復如是，能令
zhòng shēng jiē dé qīng liáng nǎi zhì zhù yú yī qiè zhì zhī yī qiè shēng wén
眾生皆得清涼，乃至住於一切智智，一切聲聞、
bì zhī fó nǎi zhì dì jiǔ dì pú sà zhì huì guāng míng xī bù néng jí fó
辟支佛乃至第九地菩薩智慧光明悉不能及。佛
zǐ cǐ pú sà mó hè sā yǐ néng ān zhù rú shì zhì huì zhū fó shì
子！此菩薩摩訶薩已能安住如是智慧，諸佛世
zūn fù gēng wéi shuō sān shì zhì fǎ jiè chà bié zhì biàn yī qiè shì jiè
尊復更為說三世智、法界差別智、遍一切世界

zhì zhào yī qiè shì jiè zhì cí niàn yī qiè zhòng shēng zhì jǔ yào yán
智、照一切世界智、慈念一切眾生智，舉要言
zhī nǎi zhì wéi shuō dé yī qiè zhì zhī cǐ pú sà shí bō luó mì
之，乃至為說得一切智智。此菩薩，十波羅蜜
zhōng zhì bō luó mì zuì wéi zēng shàng yú bō luó mì fēi bú xiū xíng
中，智波羅蜜最為增上；餘波羅蜜非不修行。

fó zǐ shì míng lüè shuō pú sà mó hē sà dì shí fǎ yún dì
「佛子！是名：略說菩薩摩訶薩第十法雲地；
ruò guǎng shuō zhě jiǎ shǐ wú liàng ā sēng zhī jié yì bú néng jìn fó zǐ
若廣說者，假使無量阿僧祇劫亦不能盡。佛子！
pú sà zhù cǐ dì duō zuò mó xī shǒu luó tiān wáng yú fǎ zì zài
菩薩住此地，多作摩醯首羅天王，於法自在，
néng shòu zhòng shēng shēng wén dú jué yī qiè pú sà bō luó mì xíng
能授眾生、聲聞、獨覺、一切菩薩波羅蜜行，
yú fǎ jiè zhōng suǒ yǒu wèn nán wú néng qū zhě bù shī ài yǔ lì
於法界中所有問難無能屈者。佈施、愛語、利
xíng tóng shì rú shì yī qiè zhū suǒ zuò yè jiē bú lí niàn fó
行、同事——如是一切諸所作業，皆不離念佛，
nǎi zhì bú lí niàn jù zú yī qiè zhǒng yī qiè zhì zhī fù zuò shì niàn
乃至不離念具足一切種、一切智智。復作是念：

wǒ dāng yú yī qiè zhòng shēng wéi shǒu wéi shèng nǎi zhì wéi yī qiè zhì
『我當於一切眾生為首、為勝，乃至為一切智
zhì yī zhǐ zhě ruò qín jiā jīng jìn yú yī niàn qǐng dé shí bú
智依止者。』若勤加精進，於一念頃，得十不
kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā fó chà wéi chén shù sān mèi nǎi zhì shì xiàn
可說百千億那由他佛剎微塵數三昧，乃至示現
èr suǒ wéi chén shù pú sà yǐ wéi juān shǔ ruò yǐ pú sà shū shèng yuàn lì
爾所微塵數菩薩以為眷屬；若以菩薩殊勝願力
zì zài shì xiàn guò yú cǐ shù suǒ wèi ruò xiū xíng ruò zhuāng yán
自在示現，過於此數，所謂：若修行、若莊嚴、
ruò xìn jiě ruò suǒ zuò ruò shēn ruò yǔ ruò guāng míng ruò zhū
若信解、若所作、若身、若語、若光明、若諸

gēn ruò shén biàn ruò yīn shēng ruò xíng chù nǎi zhì bǎi qiān yì nà
根、若神變、若音聲、若行處，乃至百千億那
yóu tā jié bù néng shù zhī
由他劫不能數知。

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà shí dì xíng xiāng cì dì xiàn qián zé
「佛子！此菩薩摩訶薩十地行相次第現前，則
néng qù rù yī qiè zhì zhī pì rú ā nòu dá chí chū sì dà hé qí
能趣入一切智智。譬如阿耨達池出四大河，其
hé liú zhù biàn yān fú tí jì wú jìn jié fù gēng zēng cháng nǎi zhì
河流注遍閻浮提，既無盡竭，復更增長，乃至
rù hǎi lìng qí chōng mǎn fó zǐ pú sà yì ěr cóng pú tí xīn
入海，令其充滿。佛子！菩薩亦爾，從菩提心
liú chū shàn gēn dà yuàn zhī shuǐ yǐ sì shè fǎ chōng mǎn zhòng shēng wú yǒu
流出善根大願之水，以四攝法充滿眾生，無有
qióng jìn fù gēng zēng cháng nǎi zhì rù yú yī qiè zhì hǎi lìng qí chōng mǎn
窮盡，復更增長，乃至入於一切智海，令其充滿。

fó zǐ pú sà shí dì yīn fó zhì gù ěr yǒu chā bié rú yīn
「佛子！菩薩十地，因佛智故而有差別，如因
dà dì yǒu shí shān wáng hé děng wéi shí suǒ wèi xuě shān wáng xiāng
大地有十山王。何等為十？所謂：雪山王、香
shān wáng bīng tuó lí shān wáng shén xiān shān wáng yóu gān tuó shān wáng
山王、鞞陀梨山王、神仙山王、由乾陀山王、
mǎ ěr shān wáng ní mǐn tuó luó shān wáng zhuó jiē luó shān wáng jì dōu
馬耳山王、尼民陀羅山王、斫羯羅山王、計都
mò dǐ shān wáng xū mí lú shān wáng fó zǐ rú xuě shān wáng yī
末底山王、須彌盧山王。佛子！如雪山王，一
qiè yào cǎo xiān zài qí zhōng qǔ bù kě jìn pú sà suǒ zhù huān xǐ dì
切藥草咸在其中，取不可盡；菩薩所住歡喜地
yì fù rú shì yī qiè shì jiān jīng shū jì yì wén sòng zhòu shù
亦復如是，一切世間經書、技藝、文頌、咒術
xiān zài qí zhōng shuō bù kě jìn fó zǐ rú xiāng shān wáng yī qiè
咸在其中，說不可盡。佛子！如香山王，一切

zhū xiāng xián jí qí zhōng qǔ bù kě jìn pú sà suǒ zhù lí gòu dì yì
諸香咸集其中，取不可盡；菩薩所住離垢地亦
fù rú shì yí qiè pú sà jiè xíng wēi yí xián zài qí zhōng shuō bù
復如是，一切菩薩戒行、威儀咸在其中，說不
kě jìn fó zǐ rú bǐng tuó lí shān wáng chún bǎo suǒ chéng yí qiè
可盡。佛子！如鞞陀梨山王，純寶所成，一切
zhōng bǎo xián zài qí zhōng qǔ bù kě jìn pú sà suǒ zhù fā guāng dì yì
眾寶咸在其中，取不可盡；菩薩所住發光地亦
fù rú shì yí qiè shì jiān chán dìng shén tōng jiě tuō sān mèi sān mó
復如是，一切世間禪定神通、解脫三昧、三摩
bō dǐ xián zài qí zhōng shuō bù kě jìn fó zǐ rú shén xiān shān
鉢底咸在其中，說不可盡。佛子！如神仙山
wáng chún bǎo suǒ chéng wǔ tōng shén xiān xián zhù qí zhōng wú yǒu qióng jìn
王，純寶所成，五通神仙咸住其中，無有窮盡；
pú sà suǒ zhù yàn huì dì yì fù rú shì yí qiè dào zhōng shū shèng zhì huì
菩薩所住焰慧地亦復如是，一切道中殊勝智慧
xián zài qí zhōng shuō bù kě jìn fó zǐ rú yóu gān tuó luó shān wáng
咸在其中，說不可盡。佛子！如由乾陀羅山王，
chún bǎo suǒ chéng yè chā dà shén xiān zhù qí zhōng wú yǒu qióng jìn pú
純寶所成，夜叉大神咸住其中，無有窮盡；菩
sà suǒ zhù nán shèng dì yì fù rú shì yí qiè zì zài rú yì shén tōng xiān
薩所住難勝地亦復如是，一切自在如意神通咸
zài qí zhōng shuō bù kě jìn fó zǐ rú mǎ ěr shān wáng chún bǎo
在其中，說不可盡。佛子！如馬耳山王，純寶
suǒ chéng yí qiè zhū guǒ xián zài qí zhōng qǔ bù kě jìn pú sà suǒ
所成，一切諸果咸在其中，取不可盡；菩薩所
zhù xiàn qián dì yì fù rú shì rù yuán qǐ lǐ shēng wén guǒ zhèng xián zài qí
住現前地亦復如是，入緣起理聲聞果證咸在其
zhōng shuō bù kě jìn rú ní mǐn tuó luó shān wáng chún bǎo suǒ chéng
中，說不可盡。如尼民陀羅山王，純寶所成，
dà lì lóng shén xiān zhù qí zhōng wú yǒu qióng jìn pú sà suǒ zhù yuǎn xíng
大力龍神咸住其中，無有窮盡；菩薩所住遠行

dì yì fù rú shì fāng biàn zhì huì dú jué guǒ zhèng xiān zài qí zhōng shuō
地亦復如是，方便智慧獨覺果證咸在其中，說
bù kě jìn rú zhuó jiē luó shān wáng chún bǎo suǒ chéng zhū zì zài zhòng
不可盡。如斫羯羅山王，純寶所成，諸自在眾
xián zhù qí zhōng wú yǒu qióng jìn pú sà suǒ zhù bú dòng dì yì fù rú
咸住其中，無有窮盡；菩薩所住不動地亦復如
shì yī qiè pú sà zì zài xíng chā bié shì jiè xiān zài qí zhōng shuō bù
是，一切菩薩自在行差別世界咸在其中，說不
kě jìn rú jì dōu shān wáng chún bǎo suǒ chéng dà wēi dé ā xiū luó
可盡。如計都山王，純寶所成，大威德阿脩羅
wáng xián zhù qí zhōng wú yǒu qióng jìn pú sà suǒ zhù shàn huì dì yì fù
王咸住其中，無有窮盡；菩薩所住善慧地亦復
rú shì yī qiè shì jiān shēng miè zhì xíng xiān zài qí zhōng shuō bù kě jìn
如是，一切世間生滅智行咸在其中，說不可盡。

rú xū mí lú shān wáng chún bǎo suǒ chéng dà wēi dé zhū tiān xiān zhù qí
如須彌盧山王，純寶所成，大威德諸天咸住其
zhōng wú yǒu qióng jìn pú sà suǒ zhù fǎ yún dì yì fù rú shì rú
中，無有窮盡；菩薩所住法雲地亦復如是，如
lái lì wú wèi bú gòng fǎ yī qiè fó shì xiān zài qí zhōng wèn
來力、無畏、不共法、一切佛事咸在其中，問
dá xuān shuō bù kě qióng jìn
答宣說不可窮盡。

fó zǐ cǐ shí bǎo shān wáng tóng zài dà hǎi chā bié dé míng
「佛子！此十寶山王，同在大海，差別得名；
pú sà shí dì yì fù rú shì tóng zài yī qiè zhì zhōng chā bié dé míng
菩薩十地亦復如是，同在一切智中，差別得名。
fó zǐ pì rú dà hǎi yǐ shí zhǒng xiāng dé dà hǎi míng bù kě
佛子！譬如大海，以十種相，得大海名，不可
yí duō hé děng wéi shí yī cì dì jiān shēn èr bú shòu sǐ
移奪。何等為十？一、次第漸深；二、不受死
shī sān yú shuǐ rù zhōng jiē shī běn míng sì pǔ tóng yī wèi
屍；三、餘水入中皆失本名；四、普同一味；

wǔ wú liàng zhēn bǎo liù wú néng zhì dǐ qī guǎng dà wú liàng ;
五、無量珍寶；六、無能至底；七、廣大無量；
bā dà shēn suǒ jū jiǔ cháo bù guò xiàn shí pǔ shòu dà yǔ ,
八、大身所居；九、潮不過限；十、普受大雨，
wú yǒu yíng yì pú sà xíng yì fù rú shì yǐ shí xiāng gù míng pú
無有盈溢。菩薩行亦復如是，以十相故，名菩
sà xíng bù kě yí duó hé děng wéi shí suǒ wèi huān xǐ dì chū
薩行，不可移奪。何等為十？所謂歡喜地，出
shēng dà yuàn jiàn cì shēn gù lí gòu dì bú shòu yī qiè pò jiè shī gù
生大願漸次深故；離垢地，不受一切破戒屍故；
fā guāng dì shě lí shì jiān jiǎ míng zì gù yàn huì dì yǔ fó gōng
發光地，捨離世間假名字故；焰慧地，與佛功
dé tóng yī wèi gù nán shèng dì chū shēng wú liàng fāng biàn shēn tōng shì
德同一味故；難勝地，出生無量方便神通、世
jiān suǒ zuò zhòng zhēn bǎo gù xiàn qián dì guān chá yuán shēng shēn shēn lǐ gù
間所作眾珍寶故；現前地，觀察緣生甚深理故；
yuǎn xíng dì guǎng dà jué huì shān guān chá gù bú dòng dì shì xiàn guǎng
遠行地，廣大覺慧善觀察故；不動地，示現廣
dà zhuāng yán shì gù shàn huì dì dé shēn jiě tuō xíng yú shì jiān rú
大莊嚴事故；善慧地，得深解脫行於世間，如
shí ér zhī bù guò xiàn gù fǎ yún dì néng shòu yī qiè zhū fó rú lái
實而知不過限故；法雲地，能受一切諸佛如來
dà fǎ míng yǔ wú yàn zú gù fó zǐ pì rú dà mó ní zhū yǒu shí
大法明雨無厭足故。佛子！譬如大摩尼珠有十
zhǒng xìng chū guò zhòng bǎo hé děng wéi shí yī zhě cóng dà hǎi chū èr
種性出過眾寶。何等為十？一者從大海出；二
zhě qiǎo jiàng zhì lǐ sān zhě yuán mǎn wú quē sì zhě qīng jìng lí gòu ;
者巧匠治理；三者圓滿無缺；四者清淨離垢；
wǔ zhě nèi wài míng chè liù zhě shàn qiǎo zuān chuān qī zhě guān yǐ bǎo lǚ ;
五者內外明徹；六者善巧鑽穿；七者貫以寶縷；
bā zhě zhì zài liú lí gāo chuāng zhī shàng jiǔ zhě pǔ fàng yī qiè zhǒng zhǒng guāng
八者置在琉璃高幢之上；九者普放一切種種光

míng shí zhè néng suí wáng yì yǔ zhòng bǎo wù rú zhòng shēng xīn chōng mǎn qí
明；十者能隨王意雨眾寶物，如眾生心充滿其
yuàn fó zǐ dāng zhī pú sà yì fù rú shì yǒu shí zhǒng shì chū guò
願。佛子！當知菩薩亦復如是，有十種事出過
zhòng shèng hé děng wéi shí yī zhě fā yī qiè zhī xīn èr zhě chí jiè
眾聖。何等為十？一者發一切智心；二者持戒
tóu tuó zhèng xíng míng jìng sān zhě zhū chán sān mèi yuán mǎn wú quē
頭陀，正行明淨；三者諸禪三昧，圓滿無缺；
sì zhě dào xíng qīng bái lí zhū gòu huì wǔ zhě fāng biàn shén tōng nèi
四者道行清白，離諸垢穢；五者方便神通，內
wài míng chè liú zhě yuán qǐ zhī huì shàn néng zuān chuān qī zhě guān yǐ
外明徹；六者緣起智慧，善能鑽穿；七者貫以
zhǒng zhǒng fāng biàn zhī lǚ bā zhě zhì yú zì zài gāo cháng zhī shàng jiǔ zhě
種種方便智縷；八者置於自在高幢之上；九者
guān zhòng shēng xíng fàng wén chí guāng shí zhě shòu fó zhī zhí duò zài fó
觀眾生行，放聞持光；十者受佛智職，墮在佛
shù néng wéi zhòng shēng guǎng zuò fó shì
數，能為眾生廣作佛事。

fó zǐ cǐ jí yī qiè zhǒng yī qiè zhī gōng dé pú sà xíng fǎ mén
「佛子！此集一切種、一切智功德菩薩行法門
pǐn ruò zhū zhòng shēng bù zhǒng shàn gēn bù kě dé wén
品，若諸眾生不種善根不可得聞。」

jiě tuō yuè pú sà yán wén cǐ fǎ mén dé jǐ suǒ fú
解脫月菩薩言：「聞此法門，得幾所福？」

jīn gāng cáng pú sà yán rú yī qiè zhī suǒ jí fú dé wén cǐ fǎ
金剛藏菩薩言：「如一切智所集福德，聞此法

mén fú dé rú shì hé yǐ gù fēi bù wén cǐ gōng dé fǎ mén ér néng
門福德如是。何以故？非不聞此功德法門而能

xìn jiě shòu chí dú sòng hé kuàng jīng jìn rú shuō xiū xíng shì
信解、受持、讀誦，何況精進、如說修行！是

gù dāng zhī yào dé wén cǐ jí yī qiè zhī gōng dé fǎ mén nǎi néng xìn
故當知，要得聞此集一切智功德法門，乃能信

jiě shòu chí xiū xí rán hòu zhì yú yī qiè zhì dì 。 」

ěr shí fó shén lì gù fǎ rú shì gù shí fāng gè yǒu shí yì fó

chā wēi chén shù shì jiè liù zhǒng shí bā xiāng dòng suǒ wèi dòng biān dòng

děng biān dòng qǐ biān qǐ děng biān qǐ yǒng biān yǒng děng biān

yǒng zhèn biān zhèn děng biān zhèn hǒu biān hǒu děng biān hǒu

jī biān jī dēng biān jī yǔ zhòng tiān huá tiān mán tiān yī

jī zhū tiān bǎo zhuāng yán zhī jù chuáng fān zēng gài zòu tiān jī lè

qí yīn hé yǎ tóng shí fā shēng zàn yī qiè zhì dì suǒ yǒu gōng dé

rú cǐ shì jiè tā huà zì zài tiān wáng gōng yǎn shuō cǐ fǎ shí fāng suǒ yǒu

yī qiè shì jiè xī yì rú shì ěr shí fù yǐ fó shén lì gù shí

fāng gè shí yì fó chā wēi chén shù shì jiè wài yǒu shí yì fó chā wēi chén

shù pú sà ér lái cǐ huì zuò rú shì yán shàn zài shàn zài jīn

gāng cáng kuài shuō cǐ fǎ wǒ děng xī yì tóng míng jīn gāng cáng suǒ

zhù shì jiè gè gè chā bié xī míng jīn gāng dé fó hào jīn gāng

chuáng wǒ děng zhù zài běn shì jiè zhōng jiē chéng rú lái wēi shén zhī lì ér

shuō cǐ fǎ zhòng huì xī děng wén zì jù yì yǔ cǐ suǒ shuō wú yǒu zēng

jiǎn xī yǐ fó shén lì ér lái cǐ huì wéi rǔ zuò zhèng rú wǒ děng
減；悉以佛神力而來此會，為汝作證。如我等
jīn zhě rù cǐ shì jiè rú shì shí fāng yī qiè shì jiè xī yì rú shì ér
今者入此世界，如是十方一切世界悉亦如是而
wǎng zuò zhèng
往作證。」

ěr shí jīn gāng cáng pú sà guān chá shí fāng yī qiè zhòng huì pǔ zhōu fǎ
爾時，金剛藏菩薩觀察十方一切眾會，普周法
jiè yù zàn tàn fā yī qiè zhī zhī xīn yù shì xiàn pú sà jìng jiè
界，欲讚歎發一切智智心，欲示現菩薩境界，
yù jìng zhì pú sà xíng lì yù shuō shè qǔ yī qiè zhǒng zhì dào yù chú
欲淨治菩薩行力，欲說攝取一切種智道，欲除
miè yī qiè shì jiān gòu yù shī yǔ yī qiè zhī yù shì xiàn bú sī yì
滅一切世間垢，欲施與一切智，欲示現不思議
zhì zhuāng yán yù xiǎn shì yī qiè pú sà zhū gōng dé yù lìng rú shì dì
智莊嚴，欲顯示一切菩薩諸功德，欲令如是地
yì zhuǎn gēng kāi xiǎn chéng fó shén lì ér shuō sòng yán
義轉更開顯，承佛神力而說頌言：

qí xīn jì miè héng tiáo shùn
「其心寂滅恆調順，

lí zhū gòu zhuó zhù yú dào
離諸垢濁住於道，

bǎi qiān yì jié xiū zhū shàn
百千億劫修諸善，

shēng wén dú jué yì fù rán
聲聞獨覺亦復然，

jīng qín chí jiè cháng róu rěn
精勤持戒常柔忍，

zhì qiú fó zhì xiū guǎng huì
志求佛智修廣慧，

sān shì zhū fó xián gōng yǎng
三世諸佛咸供養，

píng děng wú ài rú xū kōng
平等無礙如虛空，

cǐ shū shèng xíng rǔ yīng tīng
此殊勝行汝應聽。

gòng yǎng wú liàng wú biān fó
供養無量無邊佛，

wéi lì zhòng shēng fā dà xīn
為利眾生發大心。

cǎn kuī fú zhì jiē jù zú
慚愧福智皆具足，

yuàn dé shí lì fā dà xīn
願得十力發大心。

yī qiè guó tǔ xī yán jìng
一切國土悉嚴淨，

le zhī zhū fǎ jiē píng děng
了知諸法皆平等，
zhù yú chū dì shēng shì xīn
住於初地生是心，
yuàn lì guǎng xiū zhū shàn fǎ
願力廣修諸善法，
jiè wén jù zú niàn zhòng shēng
戒聞具足念眾生，
guān chá shì jiān sān dú huǒ
觀察世間三毒火，
sān yǒu yī qiè jiē wú cháng
三有一切皆無常，
yàn lí yǒu wéi qiú fó fǎ
厭離有為求佛法，
niàn huì jù zú dé dào zhì
念慧具足得道智，
cháng guān zuì shèng zhū gōng dé
常觀最勝諸功德，
zhì huì fāng biàn shàn guān chá
智慧方便善觀察，
fù gòng shí lì wú shàng zūn
復供十力無上尊，
shì suǒ nán zhī ér néng zhī
世所難知而能知，
fǎ xìng běn jí suí yuán zhuǎn
法性本寂隨緣轉，
zhì huì fāng biàn xīn guǎng dà
智慧方便心廣大，
suī zhèng jí miè qín xiū xí
雖證寂滅勤修習，
fó quàn lìng cóng jí miè qǐ
佛勸令從寂滅起，

wéi lì zhòng shēng fā dà xīn
為利眾生發大心。○
yǒng lí zhòng è cháng huān xǐ
永離眾惡常歡喜，
yǐ bēi mǐn gù rù hòu wèi
以悲愍故入後位。○
dí chú gōu huī xīn míng jié
滌除垢穢心明潔，
guǎng dà jiě zhě qù sān dì
廣大解者趣三地。○
rú jiàn rù shēn kǔ chì rán
如箭入身苦熾然，
guǎng dà zhì rén qù yàn dì
廣大智人趣焰地。○
gòng yǎng bǎi qiān wú liàng fó
供養百千無量佛，
sī rén qù rù nán shèng dì
斯人趣入難勝地。○
zhǒng zhǒng shì xiàn jiù zhòng shēng
種種示現救眾生，
qù rù wú shēng xiàn qián dì
趣入無生現前地。○
bú shòu yú wǒ lí yǒu wú
不受於我離有無，
dé cǐ wēi miào xiàng qī dì
得此微妙向七地。○
nán xíng nán fú nán le zhī
難行難伏難了知，
néng qù rú kōng bú dòng dì
能趣如空不動地。○
guǎng xiū zhǒng zhǒng zhū zhì yè
廣修種種諸智業，

jù shí zì zài guān shì jiān
具十自在觀世間，
yǐ wēi miào zhì guān zhòng shēng
以微妙智觀眾生，
wéi yù huà qí lìng qù dào
為欲化其令趣道，
cì dì xiū xíng jù zhòng shàn
次第修行具眾善，
cháng qiú zhū fó zuì shàng fǎ
常求諸佛最上法，
huò dé wú shù zhū sān mèi
獲得無數諸三昧，
zuì hòu sān mèi míng shòu zhī
最後三昧名受職，
pú sà dé cǐ sān mèi shí
菩薩得此三昧時，
shēn liàng chēng bǐ yú zhōng zuò
身量稱彼於中坐，
fàng dà guāng míng bǎi qiān yì
放大光明百千億，
fù yú dǐng shàng fàng guāng míng
復於頂上放光明，
xī zhù kōng zhōng zuò guāng wǎng
悉住空中作光網，
jí shí zhū fó xī le zhī
即時諸佛悉了知，
shí fāng pú sà lái guān chá
十方菩薩來觀察，
zhū fó méi jiān yì fàng guāng
諸佛眉間亦放光，
shí fāng shì jiè xián zhèn dòng
十方世界咸震動，

yǐ cǐ ér shēng shàn huì dì
以此而昇善慧地。○
xīn xíng yè huò děng chóu lín
心行業惑等稠林，
yǎn shuō zhū fó shèng yì cáng
演說諸佛勝義藏。○
nǎi zhì jiǔ dì jí fú huì
乃至九地集福慧，
dé fó zhì shuǐ guàn qí dǐng
得佛智水灌其頂。○
yì shàn le zhī qí zuò yè
亦善了知其作業，
zhù guǎng dà jìng héng bú dòng
住廣大境恆不動。○
dà bǎo lián huá hū rán xiàn
大寶蓮華忽然現，
fó zǐ wéi rào tóng guān chá
佛子圍遶同觀察。○
miè chú yī qiè zhòng shēng kǔ
滅除一切眾生苦，
pǔ rù shí fāng zhū fó huì
普入十方諸佛會，
gòng yǎng fó yǐ cóng zú rù
供養佛已從足入；
jīn cǐ fó zǐ dēng zhí wèi
今此佛子登職位。○
shòu zhí dà shì shū guāng zhào
受職大士舒光照；
pǔ zhào ér lái cóng dǐng rù
普照而來從頂入。○
yī qiè dì yù kǔ xiāo miè
一切地獄苦消滅；

shì shí zhū fó yǔ qí zhí
是時諸佛與其職，
ruò méng zhū fó yǔ guàn dǐng
若蒙諸佛與灌頂，
zhì huì zēng cháng wú yǒu biān
智慧增長無有邊，
yù jiè sè jiè wú sè jiè
欲界色界無色界，
yǒu shù wú shù jí xū kōng
有數無數及虛空，
yí qiè huà yòng dà wēi lì
一切化用大威力，
mì mì jiē shù máo dào děng
祕密劫數毛道等，
shòu shēng shě sù chéng zhèng dào
受生捨俗成正道，
nǎi zhì jī miè jiě tuō fǎ
乃至寂滅解脫法，
pú sà zhù cǐ fǎ yún dì
菩薩住此法雲地，
pì rú dà hǎi shòu lóng yǔ
譬如大海受龍雨，
shí fāng wú liàng zhū zhòng shēng
十方無量諸眾生，
yú yí fó suǒ suǒ wén fǎ
於一佛所所聞法，
yǐ xī zhì yuàn wēi shén lì
以昔智願威神力，
shù gān lù yǔ miè fán nǎo
澍甘露雨滅煩惱，
shén tōng shì xiān biàn shí fāng
神通示現遍十方，

rú zhuǎn lún wáng dì yī zǐ
如轉輪王第一子。○
shì zé míng dēng fǎ yún dì
是則名登法雲地，
kāi wù yí qiè zhū shì jiān
開悟一切諸世間。○
fǎ jiè shì jiè zhòng shēng jiè
法界世界眾生界，
rú shì yí qiè xián tōng dá
如是一切咸通達。○
zhū fó jiā chí wēi xì zhì
諸佛加持微細智，
jiē néng rú shí ér guān chá
皆能如實而觀察。○
zhuǎn miào fǎ lún rù niè pán
轉妙法輪入涅槃，
jí suǒ wèi shuō jiē néng le
及所未說皆能了。○
jù zú niàn lì chí fó fǎ
具足念力持佛法，
cǐ dì shòu fǎ yì fù rán
此地受法亦復然。○
xī dé wén chí chí fó fǎ
悉得聞持持佛法，
guò yú bǐ shù wú yǒu liàng
過於彼數無有量。○
yí niàn pǔ biàn shí fāng tǔ
一念普遍十方土，
shì gù fó shuō míng fǎ yún
是故佛說名法雲。○
chāo chū rén tiān shì jiān jìng
超出人天世間境，

fù guò shì shù wú liàng yì
復過是數無量億，
yí jǔ zú liàng zhì gōng dé
一舉足量智功德，
hé kuàng yī qiè zhū zhòng shēng
何況一切諸眾生，
cǐ dì pú sà gōng yǎng fó
此地菩薩供養佛，
yì gòng xiàn qián zhū shèng zhòng
亦供現前諸聖眾，
zhù yú cǐ dì fù wéi shuō
住於此地復為說，
zhòng shēng guó tǔ xī yì rán
眾生國土悉亦然，
cǐ dì pú sà zhì guāng míng
此地菩薩智光明，
zì zài tiān guāng chú shì àn
自在天光除世暗，
zhù cǐ duō zuò sān jiè wáng
住此多作三界王，
wú liàng sān mèi yī niàn dé
無量三昧一念得，
cǐ dì wǒ jīn yǐ lüè shuō
此地我今已略說，
rú shì zhū dì fó zhì zhōng
如是諸地佛智中，
chū dì yì yè bù kě jìn
初地藝業不可盡，
èr dì jiè wén rú xiāng shān
二地戒聞如香山；
yàn huì dào bǎo wú yǒu jìn
焰慧道寶無有盡，

shì zhì sī wéi bì mí mèn
世智思惟必迷悶。○
nǎi zhì jiǔ dì bù néng zhī
乃至九地不能知，
jí yǐ shēng wén bì zhī fó
及以聲聞辟支佛。○
shí fāng guó tǔ xī zhōu biàn
十方國土悉周遍，
jù zú zhuāng yán fó gōng dé
具足莊嚴佛功德。○
sān shì fǎ jiè wú ài zhì
三世法界無礙智，
nǎi zhì yī qiè fó gōng dé
乃至一切佛功德。○
néng shì zhòng shēng zhèng fǎ lù
能示眾生正法路，
cǐ guāng miè àn yì rú shì
此光滅暗亦如是。○
shàn néng yǎn shuō sān chéng fǎ
善能演說三乘法，
suǒ jiàn zhū fó yì rú shì
所見諸佛亦如是。○
ruò yù guǎng shuō bù kě jìn
若欲廣說不可盡。○
rú shí shān wáng yí rán zhù
如十山王巖然住。○
pì rú xuě shān jí zhòng yào
譬如雪山集眾藥；
sān rú bīng tuó fā miào huá
三如鞞陀發妙華；
pì rú xiān shān rén shàn zhù
譬如仙山仁善住；

wǔ dì shén tōng rú yóu gān
五地神通如由乾；
qī dì dà huì rú ní mǐn
七地大慧如尼民；
jiǔ rú jì dōu jí wú ài
九如計都集無礙；
chū dì yuàn shǒu èr chí jiè
初地願首二持戒；
wǔ dì wēi miào liù shēn shēn
五地微妙六甚深；
jiǔ dì sī liàng wēi miào yì
九地思量微妙義，
shí dì shòu chí zhū fó fǎ
十地受持諸佛法，
shí xíng chāo shì fā xīn chū
十行超世發心初，
xíng jìng dì sì chéng jiù wǔ
行淨第四成就五，
dì bā zhì zài jīn gāng chuáng
第八置在金剛幢，
dì shí guàn dǐng suí wáng yì
第十灌頂隨王意，
shí fāng guó tǔ suì wéi chén
十方國土碎為塵，
háo mò dù kōng kě zhī liàng
毫末度空可知量，

liù rú mǎ ěr jù zhòng guǒ
六如馬耳具眾果；
bā dì zì zài rú lún wéi
八地自在如輪圍；
shí rú xū mí jù zhòng dé
十如須彌具眾德。○
sān dì gōng dé sì zhuān yī
三地功德四專一；
qī guǎng dà huì bā zhuāng yán
七廣大慧八莊嚴；
chū guò yī qiè shì jiān dào
出過一切世間道；
rú shì xíng hǎi wú jìn jié
如是行海無盡竭。○
chí jiè dì èr chán dì sān
持戒第二禪第三，
yuán shēng dì liù guān chuān qī
緣生第六貫穿七，
dì jiǔ guān chá zhòng chóu lín
第九觀察眾稠林，
rú shì dé bǎo jiān qīng jìng
如是德寶漸清淨。○
kě yú yī niàn zhī qí shù
可於一念知其數，
yì jié shuō cǐ bù kě jìn
億劫說此不可盡。○」

dà fāng guǎng fó huá yán jīng juàn dì sān shí jiǔ
大方廣佛華嚴經卷第三十九